

Benedek Albert

Rátenyér

- kisvárosi mese -

2015

SZEREPLŐK

Doktor Zátory László, POLGÁRMESTER

H. Tündér Ilona, TITKÁRNŐ

Hiteles Péter, TÖRTÉNELEMTANÁR, ILONA FÉRJE

Agárdy, ÜGYRENDI BIZOTTSÁG VEZETŐJE

Bényey, KÖZMŰVELŐDÉSI REFERENS

Antal, A SZOMSZÉD KISVÁROS POLGÁRMESTERE

Árpád, ÚJSÁGÍRÓ

Dezső Atya, PAP

IDŐSEBB NŐ

ELSŐ TATÁR

MÁSODIK TATÁR

HARMADIK TATÁR

TOLMÁCS

ELNÖK EMBERE A KÖZPONTBÓL

AKIRŐL NEM BESZÉLÜNK (CSAK HANG)

Játszódik Rátenyér városában, napjainkban.

Zátony László, a város polgármstere az irodája ablakánál áll. Puskájával az utca felé céloz. Körbenéz, céloz. Lő egyet. Sörétes puska robaja. Kicsit megrázkódik. Megfogja a vállát, mert visszacsap a fegyver. Ilona, a titkárnő bejön, meglátja Zátonyt, kimegy. Zátony megint körbenéz, van-e az utcán valaki. Megint céloz. Lő. Megint megfogja a vállát.

ZÁTONY: *Hangosan, gesztussal* Bocsánat Erzsike... Ne tessék már haragudni. Csak egy pinty. Nem védett. Lajos nem ébredt fel, ugye? A hangtompító? Nem... nincsen neki... Szólna a Lajosnak Erzsike, egy doboz sörétet küldjön már... nagyon fogy. Kifizetem... A Múltkorival együtt.

Ilona, a titkárnő jön egy levéllel

ILONA: Most hozta a futár.

Zátony átveszi a levelet. Kibontja. Olvassa

ZÁTONY: „Értesítés mulasztásról... Tisztelt Polgármester úr! Hivatkozva a 2014 /nullanégytizenötös állami közbeszerzési szerződésre a központi Értesítő Hivatal ezúton értesíti Rátenyér Önkormányzatát, miszerint tudomására jutott, hogy a Rátenyér városát elkerülő kétforgalmi sávós főút a megadott határidőre nem készült el. Amennyiben a szerződésben foglalt köteletségének további 90 napon belül nem tesz eleget, úgy a 2014/1992 tc. 57. §-nak 12. bekezdése alapján Rátenyér városa folyó év december 31-től *felnéz, lassít* ismét nagyközség besorolás alá kerül. Tisztelettel, a jegyző.” Bazdmeg!

MÁSODIK JELENET

Zátony irodájában. Jelen vannak: Zátony, Agárdy, Bényey

ZÁTONY: *gondolkodik* Hagyd ki a leállósávot.

AGÁRDY: Leállósávot nem lehet kihagyni.

ZÁTONY: Már mer mér? Mi ez? Megálló? Ez út. Majd megállnak máshol.

Buszmegállóban van gyorsítósáv?

BÉNYEY: És ha elromlik egy autó?

ZÁTONY Ha elromlik egy autó, az azt jelenti, hogy ti valamit rosszul csináltatok, és akkor én azt nagyon komolyan számon fogom kérni.

BÉNYEY: De nemcsak az útviszonyok miatt romolhat el egy autó. Felforr a hűtővíz...

ZÁTONY: Az én két forgalmi sávós főúton nem forr fel hűtővíz. Kilencven nap. Kilencven nap! Hol hiányzik az útból?

AGÁRDY: Temetőnél.

ZÁTONY Kurva temető. Nagyközség. Ezért te vagy a felelős. Kezdhetünk lepakolni az íróasztalokról gyerekek.

AGÁRDY: A pintyek.

ZÁTONY Mi van velük?

AGÁRDY: Begyűjtjük őket, kijuttatjuk az országból. Orgazdákat összehívjuk, csinálunk egy licitet. Mint az olaszok. Tengelicéből, pintyből, sárgarigóból összeszedtek félmilliárdot. Abból be tudnánk fejezni az utat.

BÉNYEY: Vagy elefántcsont. Drog, fegyver meg az emberkereskedelem után a legjobb üzlet.

ZÁTONY: Honnan szerzel elefántot?

BÉNYEY: Állatkertből.

ZÁTONY: Fiammal kimegyek, üres a kifutó, mit mondok, kellett a pénz?

AGÁRDY: Mondd, hogy meghaltak, és kint vannak a temetőben.

BÉNYEY: Még egy plusz program.

ZÁTONY: Temető. Már megint a temető... *gondolkodik* Átvágjuk.

AGÁRDY: Mit?

ZÁTONY: A régi temetőt. Akkor megússzuk kétszáz méterrel.

BÉNYEY: Dehát a halottak.

ZÁTONY: Arrébb tesszük őket. Arrébb tesszük őket... mert ezek a halottak... nem akármilyen halottak...

BÉNYEY: Nem akármilyen halottak? Miért, kik ezek?

ZÁTONY: Ezek a halottak méltatlan körülmények között fekszenek ebben az elhagyott régi temetőben. Megérdemlik, hogy a hosszú hányattatás után végre megkapják az őket megillető sírhelyet. Itt az idő, hogy újratemessük városunk...

AGÁRDY: Alapítóatyjait.

BÉNYEY: A halottak a temetőben, a város alapító atyjai?

ZÁTONY: Most már azok.

AGÁRDY: Még úgyse találtunk itt soha semmit.

ZÁTONY: Erről beszélek. Nektek nem gyanús, hogy körülöttünk az összes szaros kis porfészekben már találtak valamit, nálunk meg még nem találtak semmit?!

AGÁRDY: Jászfényszaru! Azt a mákot!

ZÁTONY: Megy a Lehel, azt egyszer csak így elhagyja a kürtjét? Aztán eltelik 1000 év, ezek meg erre apellálnak. Ne már!

BÉNYEY: Hogy nem vette észre, hogy elhagyta?

AGÁRDY: Be volt baszva.

ZÁTONY: Itt a lehetőség, hogy eltereljük a figyelmet az útról. Már látom magam előtt az egész újratemetést.

BÉNYEY: Jó ötlet ez, főnök?

ZÁTONY: Ha ezek ott a Központban várost akarnak, akkor Rátenyér polgármestere várost fog nekik prezentálni. Desszertnek pedig megkapják hozzá az alapító atyákat, aztán Jó étvágyat basszátok meg!

lelkesek

AGÁRDY: Ez a város nem csak lesz, de volt is!!!

HARMADIK JELENET – A HIVATALBAN

Agárdy, Hivatalnok

HIVATALNOK: Mit parancsol?

AGÁRDY: Újratemetni szeretnék.

HIVATALNOK: Hozzá tartozó?

AGÁRDY: Nem.

HIVATALNOK: Távoli rokon?

AGÁRDY: Nem.

HIVATALNOK: Mikor halálozott el az illető?

AGÁRDY: Illetők. 12-en vannak.

HIVATALNOK: Mindegyikőjüket szeretné újratemetni?

AGÁRDY: Igen.

HIVATALNOK: Mikor történtek az elhalálozások?

AGÁRDY: Egyszerre.

HIVATALNOK: Elhalálozás módja?

AGÁRDY: Csata.

HIVATALNOK: *felnéz a papírokból, de nem lepődik meg túlságosan* Győztes csata vagy vesztes csata?

AGÁRDY: Hát ha erkölcsileg nézzük, akkor mindenképpen...

HIVATALNOK: *ránéz* A rendőrségi eljárás lezárult?

AGÁRDY: Rendőrségi eljárás?

HIVATALNOK: Az iratokra lenne szükségem, amik a rendőrségi eljárás lezárultát bizonyítják.

AGÁRDY: Iratok? Honnan szerezzek iratokat?

HIVATALNOK: Én ráérek. Nem hajt a tatár. Ki volt az elkövető?

AGÁRDY: *némi gondolkodás után* Tatár. Több tatár.

HIVATALNOK: *jegyzi* Tehát kül-földi ál-lampolgár. Több külföldi állampolgár. Én mindig mondtam, hogy vigyázni kell velük. Az ember csakúgy beengedi őket, aztán itt randalíroznak.

AGÁRDY Ugye?

HIVATALNOK: Ha huszonöt évnél nem régebbi az elhalálozás, akkor a sír vagy sírbolt felnyitásához a temetkezési hely fekvése szerint illetékes járási népegészségügyi intézettől – (ÁNTSZ) - kell megkérni az engedélyt.

AGÁRDY: Régebbi.

HIVATALNOK: Akkor a fenntartótól. Adja meg a fenntartó címét, a hatóság ki fogja értesíteni.

AGÁRDY: Attól tartok ez nem lesz olyan könnyű.

HIVATALNOK: Miért?

AGÁRDY: Lehet, hogy még nem hallott a Rátenyéri Városalapítókról. Nagyon friss hír. Őket szeretnénk újratemetetni egy nagy városi ünnepség keretében. Kérem, maradjon köztünk, egyelőre nem akarjuk, hogy erről szóljon minden. Ők eddig a városszéli temetőben nyugodtak – isten nyugosztalja őket.

HIVATALNOK: Újratemetési engedély nem adható ki a temetkezési hely felett rendelkezésre jogosult hozzájárulása nélkül. A kérelemhez csatolni kell a temetkezési hely nyilvántartókönyv- vagy sírboltkönyv-kivonatát, amely tartalmazza az adott sírhelyen koporsóban vagy urnában eltemetettek számát, valamint a temetés időpontját; b) a halottvizsgálati bizonyítvány hiteles másolatát; c) ha a kérelmező az örökös - jelen esetben tárgyaltalan - az öröklést igazoló okiratokat.

AGÁRDY: Figyeljen ide. Ezek nem egyszerű halottak. Ezek városunk alapító atyái. Ez pedig nem egy sima újratemetés. Ez történelmi igazságszolgáltatás.

HIVATALNOK: *tárgyilagosan* Tudományos célból történő sírnyitás esetén a sírnyitás illetékköteles, amely 5000 Ft elhunytanként. Tizenkét emberről van szó, az összesen hatvanezer forint. A kérelmet elutasíthatják, ha fertőzés veszélye áll fenn, illetve ha az öt évet nem haladja meg az elhalálozás. Mit is mondott, öt évet nem haladja meg az elhalálozás?

AGÁRDY: De igen, meghaladja.

HIVATALNOK: Ez esetben keresse meg az igazságügyi orvos-szakértőt. Ilyen jelenleg a megyében nincsen, tehát...

AGÁRDY: Látom, nem igazán értjük egymást.

HIVATALNOK: Tökéletesen értem magát.

AGÁRDY: Tudja ki vagyok én? *mutatja a mobilját* Tudja, kinek a mobilszáma ez itt?

HIVATALNOK: Nem tudom.

AGÁRDY: *higgadtan* Akar újabb jogszabályokat magolni? Egy telefon. Egyéni képviselői indítvány. Holnap beterjesztem. Holnapután megszavazzák. Hétfőn ott a közlönyben, aztán magolhat.

HIVATALNOK: Hétfőn zárva vagyunk. Ünnepe van.

NEGYEDIK JELENET – A HIVATALBAN

Zátony, Ilona, Árpád, Hiteles

ÁRPÁD: *felolvassa a saját írását a helyi újságból:* „Rendkívüli leletekre bukkantak a Rátenyér melletti két forgalmi sáv, kétirányú főút építése közben. A most megtalált tizenkét városalapító sírja alapjaiban változtatja meg a tudásunkat Rátenyér történelméről.”

ZÁTONY: *Árpádnak* Beharangozónak tökéletes.

ÁRPÁD: Az emberek már nagyon kíváncsiak.

ZÁTONY: Hááát... ritkán történik ilyesmi.

Ajtóban Hiteles Péter történelemtanár – Ilona férje

ILONA: Várjál. Bejelentelek.

HITELES PÉTER: Én erre nem érek rá. Tanítási idő van.

beront

HITELES: Mi volt ilyen sürgős, Laci? Óram van a végzősökkel. Mindjárt érettségi.

ILONA: Bocsánat. Tetszik ismerni, milyen.

ZÁTONY: Semmi baj.

HITELES: Jó van, majd beszélünk. Menjél ki.

titkárnő ki

ZÁTONY: Sokkal fontosabb dolgot bízok most rád, mint az érettségi.

HITELES: Diákjaim boldogulásánál nincs fontosabb.

ÁRPÁD: *kicsit gúnyos* Gyönyörű.

ZÁTONY: Mindannyian hallottunk a tizenkét városalapító atyáról, akiknek a sírhelyét az útépités során találták meg.

HITELES: *Árpádra néz* Olvastam a cikket. Elég hatásvadász.

ÁRPÁD: Kidolgoztam a nyelvet, amit mindenki ért.

HITELES: *elkezd gügyögni* á ü á ö... öööö...

ÁRPÁD: A legkisebb közös többszöröst nem könnyű megtalálni.

HITELES: Egy csoport annyira erős, amennyire erős a leggyengébb tagja.

ZÁTONY: Én, mint a Városalapító Atyákra Emlékező Városi Bizottság tiszteletbeli elnöke mondom nektek...

ÁRPÁD: ... Ó! Gratulálok.

HITELES: Lehet már tudni valamit a leletekről? Hatósági vizsgálat?

ZÁTONY: *nyugtatja* A hatósági vizsgálat már lezajlott, a leletek rendben vannak, a

halottak a mi halottaink.

HITELES: Lesz erről valami kézzelfogható bizonyíték? Addig az egész csak spekuláció.

ÁRPÁD: Az eredményekre nekem is szükségem lenne. Jobban alá tudnám vele támasztani a következő cikkemet.

HITELES: Azokon a cikkeken, nincs mit alátámasztani.

ZÁTONY: Amit most találtunk, az közkincs. Mindenki látni fog mindent. Ti, mint a város vezető értelmisége...

Hiteles ránéz Árpádra.

ZÁTONY: ... titeket ér az a megtisztelő feladat, hogy az ügyünket méltóképpen tálaljátok a köz felé. A tizenkét városalapító atyát egy nagyszabású ceremónia keretében újratemetjük a város főterén.

ÁRPÁD Nagyszerű! Megírom!

Ilona be

ILONA: Bocsánat. Újabb adag gratuláló levél.

ZÁTONY: Köszönjük szépen. *mosolyog*

ILONA: *Hitelesnek Puszi. ki*

ZÁTONY: *nézegeti a leveleket* Egy újratemetés, mint tudjuk, nem olyan egyszerű dolog.

ÁRPÁD: Nem tudom, nekem még nem volt.

ZÁTONY: Sok ellenállást kell legyőzni.

ÁRPÁD: Temetésemhez? Mondjuk az enyémet.

ZÁTONY: Az emberek megszoktak egy állapotot.

ÁRPÁD: Például azt, hogy élek.

HITELES: Fejezd már be!

ÁRPÁD: Bocsika.

ZÁTONY: Nekünk most olyan helyzetet kell teremtenünk, hogy az emberek szinte maguktól követeljék az alapító atyák újratemetését. Árpád! Propaganda! De orrba-szájba.

ÁRPÁD: Orrba-szájba.

ZÁTONY: *Hiteleshez* Te vezeted még az iskolai színjátszó kört, igaz?

HITELES: Igen, én.

ZÁTONY: Arra gondoltunk mi itt a vezetőségben, hogy az újratemetési ünnepségen előadhatnának valamit a diákok. Ami az alapítóatyák és a város történetét dolgozná fel. Nem kell hosszú. Jó egy jelenet is. Ne legyen túl humoros, mégiscsak egy temetés. Egy-két vicc belefér. De ne nagyon lehessen rajt nevetni. Szóval érted. Legyenek benne erős képek, amik megmaradnak a nézőkben...

HITELES: Hát nem tudom.

ZÁTONY: Mi az, hogy nem tudom?

HITELES: Nem tudom.

ZÁTONY: Ez nem az a pillanat, hogy nem tudom.

ÁRPÁD: Erőltess már meg egy picit magad.

HITELES: Kussolsz. Először látnom kellene a bizonyítékokat.

ÁRPÁD: Már megint, bazeg. Columbo.

ZÁTONY: Mutatsz egy jelenetet – mutatok egy bizonyítékot. Business is business. Uraim?

Árpád és Hiteles el.

ZÁTONY: *nagyot szippant a levegőbe* Bényey! Agárdy! Exhumálás szagot érzek! Utánam!

ÖTÖDIK JELENET – A RÉGI TEMETŐBEN

Állnak a 12 koporsó előtt, amik fõnn vannak egy kocsi platóján. Ásókkal állnak, fáradtan.

BÉNYEY: *nézi a kezét* Mi jó erre, körömvirág?

AGÁRDY: Nejem izét használ... na mondjad már... ezt a...

BÉNYEY: Naturkozmetikum.

AGÁRDY: Az. Van benne A-vitamin.

ZÁTONY: Aktakucac mit szólt, mikor kirúgattad?

AGÁRDY: Kicsit fenyegetõzött, aztán én is kicsit fenyegetõztem, aztán kiabált, én meg eljöttem.

ZÁTONY: Ilyen dilettánsok miatt kell most itt lennünk.

Állnak a tervrajzokkal

BÉNYEY: Én ezt itt lemértem, és ekkora hely nem lesz.

ZÁTONY: Hogyhogy nem lesz?

BÉNYEY: Hát úgy, hogy itt vannak a tervrajzok, ez itt 1038, ez itt hosszában 896... ez 1456...

ZÁTONY: Az ott mi? Oda is lehet.

BÉNYEY: Oda nem. Ott egy fõnyomócsõ. Nem férnek el. Ott csak heten férnek el.

ZÁTONY: Beszélni kell a vizesekkel.

BÉNYEY: Gázcsõ.

ZÁTONY: Akkor velük.

BÉNYEY: Ezt a csövet nem lehet arrébb tenni.

AGÁRDY: Mi van, ha szétszedjük az atyákat?

ZÁTONY: Na ezt meg hogy érted?

AGÁRDY: Kettõt ide, hármat oda... nézd, itt is van még 10 négyzetméter. Így el tudnánk õket helyezni alakzatba.

ZÁTONY: Nem. Alakzatba nem.

AGÁRDY: Legyen kevesebb atya.

ZÁTONY: Hogyhogy kevesebb?

AGÁRDY: Legyen hét atya. Annyian elférnek, nem?

BÉNYEY: Az újságban már megjelent. Mindenki 12-ről tud.

AGÁRDY: Nehogy már egy kis kiigazítás gondot jelentsen.

ZÁTONY: *Gondterhelt. hosszabb szünet, majd egyszerű, határozott kijelentés*
Hamvasztunk. Kész nem érdekel. Ha nincs hely, akkor csinálunk. Sok jóember kis helyen is elfér... Hamvasztunk.

BÉNYEY: *majdnem elájul* Magasságos úristen...

ZÁTONY: Elmondom, hogy lesz. Középen magasodik a lelet, körülötte az urnák félkörben, hat erre, hat arra.

BÉNYEY: Négyet félrerakathatnánk magunknak, mert ezt úgyse éljük túl.

ZÁTONY: Két oldalról kapja a díszkivilágítást. Az elektromosokkal már mindent ledumáltam.

AGÁRDY: Akkor kell tizenkét urna.

ZÁTONY: Akitől a múltkor rendeltünk, mikor a bizottságból halt meg a izé... na... mondjad már... itt van a nyelvemen...

AGÁRDY: A Feri.

ZÁTONY: Az. De jó srác volt. Kár, hogy meghalt.

BÉNYEY: *picit aggódik* Tényleg elhamvasztatjuk őket?

ZÁTONY Hát, ha ez a megoldás.

BÉNYEY: Ehhez azért szakember kellene... *félve mondja* szerintem.

ZÁTONY: Ezeknek a halottaknak már édes mindegy. Nekünk ők most szolgálatot tesznek. Ha elsőre úgy is tűnik, hogy itt valami rossz dolog történik, gondolj arra, hogy ők már nem élnek, tehát a gyakorlatban semminek nem veszik a hasznát.

Viszont halálukkal segítenek nekünk, akik élünk, és ezért mi nagyon hálásak vagyunk. Na gyerekek, kinyitunk egyet?

Hárman egymásra néznek

AGÁRDY: Nyissuk ki?

Kinyitnak egy koporsót. Nézik a belsejét. Bényey nem nézi. Csönd. szünet.

ZÁTONY: Hol a hulla?

AGÁRDY: Nem tudom.

BÉNYEY: Mi van?

ZÁTONY: Ez egy halott?

AGÁRDY: Lehet.

BÉNYEY: Hogy néz ki?

AGÁRDY: Sehogy.

BÉNYEY: Nem látszik rajta, hogy ember?

AGÁRDY: Nem.

BÉNYEY: Írd le, hogy hogy néz ki.

AGÁRDY: Porból leszünk, porrá leszünk.

ZÁTONY: Látjátok, ez is megoldódott. Nem is kell hamvasztani. El vannak ezek már hamvasztva. Ezek itt kiváló emberek. Ez azért ritka. *Csönd, bólogat*

TÖBBEN: Jó emberek.

Állnak csöndben. Bólogatnak. Zene.

HATODIK JELENET – ÜNNEPI ELŐKÉSZÜLETEK

Építkezés helyszíne. Zátony nézi, ahogy a gyerekek próbálnak az ünnepi műsorra. Ilona is itt van.

ZÁTONY: Ezek a gyerekek nagyon aranyosak.

HITELES: És okosak. Nagyon jól kérdeznek.

ZÁTONY: Nagyszerű.

HITELES: De én meg nem tudok válaszolni. Húszéves pályafutásom alatt nem fordult elő velem ilyen. Nem is tudom elmondani, hogy érzem magam.

ZÁTONY: Jaj már megint az aggodalmak.

ILONA: Péter.

HITELES: Te ne szólj bele. Több mint egy hete várom a forrásokat, és semmi. Nem tudok semmi kézzel foghatót mondani. Össze-vissza kamuzok nekik.

ZÁTONY: A szándék a nagyon fontos.

HITELES: Én nem ezt szoktam meg. Én azt szoktam meg, hogy tudom, miről beszélek. Itt vannak a tények, ezeket én értelmezem, aztán elmondom nekik. Ők meg vagy megértik vagy nem.

ZÁTONY: Nem baj, ha nem értik, a lényeg, hogy csinálják.

ILONA: Petike, legyél kicsit rugalmasabb. Látod, mennyi munkája van most a polgármester úrnak. A bizonyítékaid is meg fognak érkezni. Vannak most prioritások. Jól mondom?

ZÁTONY: Nagyon jól mondja. Többet kéne támaszkodnod a nejedre.

ILONA: Zavarba tetszik hozni.

HITELES: Szeretném ezt lemondani.

ZÁTONY: Péter!

HITELES: Dezső atya kell ide. Nem történelemtanár.

ILONA: Petike! Menjél szépen vissza a tizedikesekhez. Aztán készüljetek fel szépen a műsorra. Mindig beszarik, ha valami komolyabb feladatot kap.

HITELES: Mi van? Egy hete még azt se tudtad, hogy vannak őseid.

ILONA: Az egyhete volt. Most meg most van.

HITELES: Racionalitás az smafu?

ILONA: Smafu.

ZÁTONY: Péterke. Bízunk magában. Maga is bízson. Nagyon szép lesz a műsor. Nekünk most Ilonával dolgunk van.

HITELES: Mondhatok én bármit. Rég ki vagyok zárva a beszélgetésből.

ZÁTONY: A férje...

ILONA: Kicsit ideges.

ZÁTONY: Biztos a műsor miatt.

ILONA: Jaj, hogy én mennyit szenvedek emiatt. Semmi nem jó neki. Mindent ötször átvizsgál. Pro és kontra.

ZÁTONY: Inkább kontra.

HITELES: Én is itt vagyok, emberek.

Jön Dezső Atya Árpáddal

DEZSŐ: Igaz a pletyka? Nedvedző sírkövek? Könnyeznek vagy verejtékeznek?

ZÁTONY: Sírkövek? Nos...

DEZSŐ: Balzsamecetet, igaz?

ÁRPÁD: *fogalma nincs* Ez azért elég különleges. Nem, Dezső?

DEZSŐ: Az. De nem egyedülálló. Hasonló esetekre van példa bőven.

HITELES: Ezek csak legendák. Mutassatok egy élő embert, aki látta.

ÁRPÁD: Én például láttam.

HITELES: Láttad?

ÁRPÁD: Nem. De láthattam volna.

DEZSŐ: *Előveszi az okostelefonját* Az i-phone-omon van egy alkalmazás, ami jelzi, ha egy szobor, vagy szent tárgy...

ÁRPÁD: Mondjuk kő...

DEZSŐ: ... a világ bármely pontján elkezd vérezni, vagy könnyezni.

HITELES: Fantasztikus.

ÁRPÁD: *Dezső I-phone-ját nézi Szent és profán találkozására.*

DEZSŐ: Nem is tudjátok, mennyivel könnyebb a folyamatos kapcsolattartás a hívekkel. Téged is bejelölnek a tanítványok?

HITELES: Én nem jelölöm vissza őket. Majd, ha leérettségiztek.

DEZSŐ: Igazad van. Nem kell keverni.

ILONA: Te csak ne jelölgessél senkit.

HITELES: Ezt mondom!

DEZSŐ: Gyakran előfordul, hogy ha egy szobor elkezd könnyezni, más, környékbeli szobrok, szent tárgyak is rákezdenek.

ÁRPÁD: Mint a barátnők, mikor egyszerre menstruálnak.

pillanatnyi szünet

ZÁTONY: *Ilonához halkán* Nézzen utána a szoborkönnyezéseknek.

ILONA: Rendben. *elviharzik*

HITELES: Nekem szükségem van a bizonyítékokra. Ha kiderül, hogy a vizsgálat során valami tévedés történt, és ez az egész...

ZÁTONY: Elsőre is értettem, nem kell egymilliószor emlékeztetned.

HITELES: Akkor?

ÁRPÁD: Beakadt a lemezjátszó, Peti?

ZÁTONY: Amúgy csak mellékesen kérdezem meg, hány olyan legendáról hallottunk már, ami nélkülözött minden valóságalapot, és mégis emberek milliói tették fel rá az életüket. Itt van például a vallás.

DEZSŐ: Na de László.

ZÁTONY: Ne haragudj Dezső. Én csak azt mondom. Az embereknek kell a legenda. Az igaz legenda természetesen. De sokkal fontosabb, hogy legyen egy kapaszkodójuk

az élethez, amihez mindig, ha baj van, vissza tudnak nyúlni. Dezső. Apró ajándékfigurák, melyek a városalapítókat ábrázolják egy közös kompozícióban, elhelyezhetők a templom kegytárgyboltjában?

DEZSŐ: Helyet kell nekik csinálnom. Mondjuk most úgy néz ki, hogy az egyik szent kikerül...

ÁRPÁD: Hogyhogy? Kiderült róla valami?

DEZSŐ: Egyelőre csak pletyka. Nem akarom elkiabálni.

ÁRPÁD: Két hasábot fenntartok neki a pénteki számban.

ZÁTONY: A tárgyakból befolyó összeg 50%-a természetesen a parókiát illeti. Mondjuk olyasmi is eszembe jutott, ha már ajándéktárgy, hogy 12-en ülnek egy asztalnál, és mondjuk én ülök középen.

Dezső ránéz

ZÁTONY: Felejtsd el. *Mindenkihez szól* Országunk mélyponton van. Értékek a levesben. Éjszakánként kiabálásra ébredek. Ez az elkeseredett állampolgárok, a talajvesztett, gyökértelen emberek sikolya. Ti nem gondoljátok, hogy gyökerét vesztette az ember?

ÁRPÁD: Dehogynem.

HITELES: Ha az embernek gyökérre lenne szüksége, az Isten fának teremtette volna.

ZÁTONY: Az embereknek biztonság kell. Állandóság.

HITELES: Az egyetlen állandóság az életben a változás. Ezt el kell fogadnunk.

ZÁTONY: Nem kedves barátom, én ezt nem fogadom el. Vannak igenis egyetemes értékek, amik kétezer év alatt sem vesztek érvényességükből. Tele van velük a Biblia.

DEZSŐ: Miattam nem kell.

ZÁTONY: Én megértem, hogy nem lehet egyik pillanatról a másikra sutba dobni a rég elveket, mert ugye akkor mihez kezd az ember. Hirtelen ott áll a senki földjén, és

azt se tudja, hová nyúljon. Megtámadják, ő meg csak néz. Visszaüssön? Vagy hagyja, hogy üssék? Érthető a pánik, ha nincs útmutatás. De most! Most van útmutatás.

DEZSŐ: Idézhetem este?

ZÁTONY: *rámosolyog*

HITELES: Én tisztában vagyok magammal. És nem akarok visszaütni.

ZÁTONY: Nem is kell visszaütni. Csak résen kell lenni.

HITELES: Mi van, ha nem akarok résen lenni?

ZÁTONY: Nincs értelme másik irányba tolni ezt a szekeret, fennáll a veszélye, hogy a túl oldalon lévő tömeg begyűr a szekér alá minket.

DEZSŐ: Ismeritek a Montserrat-i Fekete Madonnát? Az visszahozott a halálból egy szekér alá esett kisfiút.

ÁRPÁD: *Hitelest nézi* Hát most nem biztos, hogy fog...

Feszülten figyel egymást Árpád és Hiteles

DEZSŐ: Ó de egy barom vagyok. Hány óra? Úrvacsorára vagyok hivatalos. Még át is kell öltöznöm. Szervusztok! *Elviharzik*

ÁRPÁD: *Dezső után, még halljuk, ahogy utána kiabál Dezsőnek* Várj meg Dezső. Valami információt arról a szentről... név nélkül is jó...

Idősebb nő érkezik nagy csomaggal.

NŐ: Polgármester úr. Engedje meg, hogy ezt átadjam önnek.

ZÁTONY: Nagyon szépen köszönöm. Mi ez?

NŐ: Ez biz itten tizenkét huszárruha. Hogy a halottak szépen fel legyenek öltözve.

ZÁTONY: Nagyon kedves.

NŐ: Hét napon és hét éjjelen átal dolgoztunk, hogy készek legyünk vele.

ZÁTONY: És készen lettek.

NŐ: Én nem aludtam múlt vasárnap óta. A Teri is csak egyetlen egyszer a munka közben, de akkor úgy beleállt a varrótú a kezébe, hogy azonnal felébredt.

ZÁTONY: Szegény Teri. Hol van most a Teri? Megköszönnénk neki... néki.

NŐ: Az intenzíven. Elfertőződött a seb.

ZÁTONY: Adja át neki jókívánságaimat. Az atyák szelleme adjon neki lelki erőt a gyógyuláshoz.

NŐ: Köszönjük szépen. A jóisten áldja meg magukat. *el*

ZÁTONY: *elgondolkozik* Szegény asszony. Ha tudná, hogy hamvasztunk.
Elgondolkozik

HITELES: Elég lett volna hat pár zokni.

Jön Antal, a szomszéd kisváros polgármestere.

ZÁTONY: Az ott nem az Anti?

HITELES: *pillanatra megijed* Hol?

ZÁTONY: Anti!

HITELES: Nekem mennem kell. *El*

ANTAL: Miért rohant ez így el?

ZÁTONY: *megvonja a vállát* Hát te?

ANTAL: Tanösvényen voltam futni, aztán gondoltam, benézek.

ZÁTONY: Jól tetted.

ANTAL: Gratulálok a leletekhez.

ZÁTONY: Nagy szerencsénk volt, az biztos. A tervező érdeme. Ha az építési terveken nem így vezet az út... ki tudja még, mennyi ideig ültünk volna ezen a kincsen.

ANTAL: És még miken ülhetünk, amikről nem is tudunk.

ZÁTONY: Éppen azon jár az agyam, hogy föl kellene túrni az egész környéket. Ti

nem akartok elkezdni keresgélni? Sose lehet tudni.

ANTAL: Tulajdonképpen ezért is vagyok itt. Bizalmas információk kerültek a birtokunkba.

ZÁTONY: Na!

ANTAL: Állítólag nincs rá semmilyen bizonyíték, hogy ti a városalapítóatyákat találtátok meg.

ZÁTONY: Ezt meg honnan veszed?

ANTAL: Csiripelik a madarak.

ZÁTONY: A madarak.

ANTAL: Sőt, még az is előfordulhat, hogy ezek a halottak nem a tiéitek.

ZÁTONY: Nem a miéink? Akkor kiéi?

ANTAL: A miéink.

ZÁTONY: Ezek a csiripelő madarak nem történelemtanárok véletlenül?

ANTAL: Én nem tudom.

ZÁTONY: Ezért rohant el ilyen hirtelen?

ANTAL: Akár meg is egyezhetnénk. Nekünk tulajdonképpen nincs is szükségünk tizenkét halottra. Kisközség vagyunk. Elég lenne nekünk mondjuk... három... na jó, öt.

ZÁTONY: Szó sem lehet róla.

ANTAL: Négy?

ZÁTONY: Felejtse el.

ANTAL: Legyen kettő.

ZÁTONY: Nem!

ANTAL: Egy? Egy icipici halott. Ilyen picike... *mutatja az ujjaival*... Szinte már nem is halott.

Ilona jön

ZÁTONY: Az úr a szomszéd város polgármestere.

ANTAL: Kezeit csókolom.

ILONA: Hogy mennyi tekintély van itt mostanában! Persze, a lelet miatt. Ez fantasztikus, hogy megtalálták. Hogy végre lett múltunk. Olyan ez, mint a házépítés. A férjemmel most építkezünk.

ZÁTONY: *jelentősegteljesen* Ilona férje városunk kiváló történelemtanára.

ANTAL: Á.

ILONA: Ez a felfedezés, olyan mint a vasbeton alap a házban. Erre már bátran lehet építkezni. Nem csak úgy lógnak a dolgok a levegőbe. Végre van kire büszkének lennünk. Ne értsen félre polgármester úr, magára is nagyon büszke vagyok, de ez azért mégiscsak más, teljesen felbuzogott itt bennem valami, egy ilyen lokálpatrióta érzés, ne haragudjanak, hogy ennyit beszélek.

ANTAL: Nem jó, ha az embert belülről feszítik dolgok.

ILONA: Már megyek is. Minden jót, polgármester urak. *el*

ZÁTONY: Most láthattad, mekkora örömet okoztunk ezzel a felfedezéssel a mi kis lakosságunknak. Mert nem ő ám az egyetlen. Végigmegyek a főutcán, és jönnek oda hozzám. És mind ezt mondja. Hogy végre kaptak valamit az életükbe. Ez jár nekik. Ezt akarod tőlünk elvenni?

ANTAL: Nekem is vannak lakosaim, akik lelkesedni akarnak, és ha a lelet a miénk, akkor megérdemeljük.

ZÁTONY: Nem félsz te egy kicsit attól, hogy a következő átvizsgálás során leminősítik a községedet?

ANTAL: *higgadtan* Beszélj a bizottsággal. A nyilatkozataink már le vannak gépelve. Csak szét kell küldenünk őket. *el*

ZÁTONY: *elindul az emberei felé* Rendkívüli ülés! Most! Nem holnap! Most!

ANTAL: *távozóban telefont vesz elő, tárcsáz majd megszólal* Szerezzetek nekem

halottakat. Bármilyet... Most... Felnőtt, gyerek, nyugdíjas, háztartásbeli, szkíta, avar, besenyő nekem mindegy, bármi... ne, buzi ne... Nem!.. Halottakat akarok! Sok halottat! Jobbról előzünk!

HETEDIK JELENET

Zátony irodája. A szoba közepén álló asztalon 12 urna látható.

BÉNYEY: Nagyon különös férfiak várnak az előtérben, Laci.

ZÁTONY: Veszélyesek?

BÉNYEY: Nem tudom.

ZÁTONY: Hányan vannak?

BÉNYEY: Három fura, meg egy nő, olyan, mint mi.

ZÁTONY: Mit mondanak?

BÉNYEY: Semmit. Aki olyan, mint mi, ő beszél csak.

ZÁTONY: *egyre gondterheltebb* És ő mit mond?

BÉNYEY: Veled akarnak beszélni a városalapító atyák miatt.

ZÁTONY: Hát ha velem akarnak...

Belép három tatár, és egy európai kinézetű tolmács. A tatárok tetőtől talpig állatbőrben, szőrben, fejükön kucsma, egyiknek a vállán egy nyereg, másiknál kumisz. Megállnak a bizottság tagjai előtt némán és nézik őket. Bizottsági tagok is nézik őket némán. Kis idő múlva előre lép a tatárokkal lévő tolmács. Mindig, mikor mond valamit a tolmács, a tatárok tesznek egy határozott gesztust.

TOLMÁCS: Az urak a Tatár Tudományos Akadémia Történelmi Intézetéből érkeztek.

ZÁTONY: *Szünet. Vállát megvonja. Körbenéz. Gesztus, hogy nem érti, de oké.* Parancsoljanak. Foglaljanak helyet.

TOLMÁCS: Köszönik szépen. A tatárok nem ülnek le. A tatárok csak a lovon

ülnek, és a sírban fekszenek. Amúgy állni szeretnek.

ZÁTONY: Kérem, csak tessék. Uraim, felállni. Tiszteljük meg a Tudományos Akadémia tagjait.

Bizottság tagjai felállnak, a tatárok vezetője lassú gesztusokat tesz

TOLMÁCS: Ők ketten Udmurtföldi, és Csuvasföldi tatárok, testvérük otthona pedig Baskíria.

ZÁTONY: És maga hova valósi?

TOLMÁCS: Én Jászárokszállási vagyok.

ZÁTONY: Hol tanult meg tatárul?

TOLMÁCS: Szakközépiskolában.

Gesztus a tatárok részéről (mindig van valamilyen gesztus, amit a tolmács „tolmácsol”)

TOLMÁCS: Az urak azért vannak itt, mert tudomásukra jutott, hogy önök bizonyítékot találtak egy konfliktust illetően, mely konfliktusban tizenkét férfi, az önök városalapító atyái elhunytak az itt jelenlévő urak őseinek kezei és fegyverei által.

ZÁTONY: Nézze. Sajnálom, ha a rokonságot ez érzékenyen érinti...

Tatár 1 tesz egy rövid gesztust: ír valamit a levegőbe

TOLMÁCS: A tatár köztudottan grafomán nép.

ZÁTONY: Köztudottan.

TOLMÁCS: Az évszázadok során mindent, ami ehhez a néphez köthető, följegyeztek egy könyvbe, amit hazájukban őriznek, és ennek a könyvnek az áttanulmányozása során nem találtak az említett eseményre utaló dokumentumot.

ZÁTONY: Lehetséges, hogy elfelejtették.

TOLMÁCS: A tatár nép nem szokott megfélemezni dolgokról, pláne nem olyan dolgokról, ha valakit eltettek láb alól. A tatár fegyelmezett nép. A feltételezés sértő a

tatár nép számára.

ZÁTONY: Sajnálom. Nem állt szándékomban megsérteni a tatár népet.

BÉNYEY: Nem lehet, hogy csak elkeveredtek a dokumentumok?

TOLMÁCS: A tatár nép rendszerető nép. A tatár nép számára sértő a feltételezés.

BÉNYEY: Elnézést kérek.

TOLMÁCS: Az urak szeretnék látni a holttesteket. Ha a városatyák az őseik kezei által haltak meg, annak látható jelei vannak még ennyi idő után is.

A magyarok ránéznek a 12 urnára.

BÉNYEY: Ó bassza meg.

TOLMÁCS: A tatárok megadják a végtisztességet az ellenség halottainak. A tatárok a csuvas- és udmurtföldi temetési eljárások során az elhunytakat bebalzsamozták. Így a halottak, bár meghaltak, a testük továbbra is fennmaradhatott az örökkévalóság számára.

ZÁTONY: Köszönjük a lehetőséget az ősi magyar nép nevében.

BÉNYEY: Én úgy tudtam, csak a királyokat meg a papokat balzsamozták be.

TOLMÁCS: A tatárok mindenkit bebalzsamoztak. Növény, kutya, gyerek, mindenkit.

ZÁTONY: Mik azok a látható jelek, amikről az imént beszéltek?

TOLMÁCS: Azt nem árulhatják el. Szeretnék megtekinteni a koporsókat. Ha bebizonyosodik, hogy a gyilkosságok tényleg a tatár ősökhöz köthetőek, az itt látható urak természetesen százmilliós kártérítést fizetnek a magyaroknak.

ZÁTONY: Bényey *felé* Még jó.

BÉNYEY: *halkan a társai felé* Be tudnánk fejezni az utat.

ZÁTONY: És mi történik, ha kiderül, hogy mégse a tatárok voltak?

TOLMÁCS: Ez esetben a magyaroknak kell fizetniük.

BÉNYEY: De a magyaroknak jelenleg nincsen pénzüik.

TOLMÁCS: Ez nem jelent problémát.

ZÁTONY: Hallod? Rendes nép ez a tatár.

TOLMÁCS: A magyaroknak az életükkel kell fizetniük.

Dermedt csend

ZÁTONY: Javaslom, majd akkor menjünk át a hídon, mikor odaértünk.

TOLMÁCS: Tatárok azt kérdezik, mik ezek az urnák.

hosszú feszült csend, magyarok nézik egymást

ZÁTONY: A magyarok nem tudják, mert mikor ma reggel bejöttek dolgozni, ezek az urnák már itt voltak, de meg fogják kérdezni.

TOLMÁCS: A tatárok boldogok, hogy ilyen szívélyesen válaszolnak nekik magyar testvéreik.

ZÁTONY: A két nép közötti rokonság megnyilvánulását láthatjuk itten most.

TOLMÁCS: A tatárok úgy tudják, hogy a két nép nincs rokoni kapcsolatban. A tatárok úgy tudják, hogy a magyarok ősei a finn-ugorok.

BÉNYEY: Hát igen. Pech. Most éppen úgy néz ki, igen. Erre azért még nem vennék mérget, bármikor bármi kiderülhet. *szeretné, ha már vége lenne* No, hát akkor...

TOLMÁCS: A tatárok lepihennének, mert a hosszú utazás során elfáradtak.

ZÁTONY: Vezesd el őket a szálláshelyükhöz.

BÉNYEY: Hol vendégeljük meg az urakat?

ZÁTONY: A Hotel Atyákban.

BÉNYEY: Az most melyik?

ZÁTONY: Erzsi panzió.

BÉNYEY: Nem a Kiskondás?

ZÁTONY: Nem. A Kiskondás az a Hotel az Alapítókhoz. Az Erzsi Panzió lett a Hotel Atyák.

BÉNYEY: *tatároknak mondja, mint mikor valaki hangosan beszél egy külföldihez, hátha az ettől jobban megérti A Tizenkettek Utcájában.*

ZÁTONY: Nem. A Tizenkettek utcája az nem ez. Ez az Ősatyák utcája. *tatároknak magyarázkodik* Bocsánat. Kis kavarodás az átnevezések miatt.

TOLMÁCS: Minden a legnagyobb rendben.

BÉNYEY: Erre fáradjanak, kedves tatárok.

Tatárok a tolmáccsal el.

ZÁTONY: Basszameg, basszameg, basszameg!!!

Jön Agárdy

AGÁRDY: Mi van?

BÉNYEY: Most mit csinálunk?

AGÁRDY: Kik ezek?

BÉNYEY: *kiabál* Tatárok!!!

ZÁTONY: Ki találta ezt ki?

AGÁRDY: Micsodát?

ZÁTONY: Tatárokat!! Ki találta ki? *puskával mászkál idegesen* Bassza meg! *Terápiás céllal kilő egyet az ablakon. Elhaló madár csipogás hallatszik.*

MADÁR: Csipp.

ZÁTONY: Internet! Nézzetek utána, hogy kell balzsamozni.

BÉNYEY: Kit fogunk bebalzsamozni? Ezek itt hamvak.

ZÁTONY: *idegesen mászkál* Kell még tizenkét halott.

BÉNYEY: Micsodaaaaa?

ZÁTONY: Hallottad? Kinyírnak. Éjjel kimegyünk. Te jössz velem.

BÉNYEY: Nem megyek.

ZÁTONY: Talán nem érdekel, hogy mi lesz a te kis városodnak a sorsa?

BÉNYEY: De igen.

ZÁTONY: Vagy szeretnél visszamenni a múvházba dolgozni?

BÉNYEY: Nem! Oda nem!

ZÁTONY: Akkor jössz velem.

AGÁRDY: Nem jó. Friss hullák kellene. Ezeket nem lehet balzsamozni. Ezek már por.

ZÁTONY: *puskával mászkál, ablakhoz megy, terápiás célból kilő még egy töltényt. üvölt Áááá!...*

Elhaló madárhang

MADÁR: Csip.

ZÁTONY: Lajosnak szóljon már, hogy egy doboz töltényt.

Zátony mászkál, gondolkodik Az útépités! A vendégmunkások! Ők tizenketten vannak! Mit tudunk róluk?

BÉNYEY: Ukrajnából, Moldovából, Havasalföldről jöttek.

ZÁTONY: Van családjuk? Várja otthon őket valaki? Nézzetek utána! Most!

Helikopter zaja. Nagy szél kerekedik. Minden papír repül, ruhadarabok szállnak. Az ablakon belép az Elnök Embere.

ELNÖK EMBERE: Mindenki maradjon a helyén! Az újratemetést innentől átvesszük!

BÉNYEY: CIA bazmeg!

AGÁRDY: Meneküljünk.

ELNÖK EMBERE: Mindenki maradjon a helyén!

ZÁTONY: Maga ki?

ELNÖK EMBERE: A Központból jöttem.

Dermedt csend

AGÁRDY: A Központból?

ELNÖK EMBERE: Az újratemetést innentől átvesszük.

ZÁTONY: Miattunk nem kell, nem olyan fontos ez.

ELNÖK EMBERE: Azt majd mi eldöntjük, mi fontos és mi jelentéktelen. Egy helyi polgármester – lehet jelentéktelen. 12 férfi, aki szembeszállt a túlerővel, és vérével, testével védte a földet, melyet hazájának tekintett, az nem jelentéktelen.

ZÁTONY: Nézze, megtisztelő, hogy így helikopterrel tényleg...

ELNÖK EMBERE: Ezek a halottak már nem a városéi. Ezek már a nemzet halottai. Maguk megtalálták a hiányzó láncszemet nemzetünk történelmében. A

mítoszt maguk elkezdtek írni. És mi itt vagyunk, hogy együtt folytassuk. Ne okozzunk csalódást.

ZÁTONY: A finnugor rokonság már jelezte, hogy...

ELNÖK EMBERE: Finnugor? Haha. Mi az, hogy finnugor? Kulturált társaságban nem is használják ezt a szót. Magyar egy ősi nép! *kiabál* A magyar lovon suhan!... *kiabál* nem sítalpakon! Finnugor! Hö! Jobb helyeken, azt jelenti menj a picsába!

ZÁTONY: Teljesen igaza van.

ELNÖK EMBERE: Úgy tudom, veszélyben Rátenyér városi státusza.

BÉNYEY: Csak egy kis adminisztrációs probléma.

ELNÖK EMBERE: Mi van az úttal?

BÉNYEY: Eljön az átadásra?

ELNÖK EMBERE: Snowboard-ozni megyünk a gyerekekkel.

BÉNYEY: Kár.

ELNÖK EMBERE: Rendelkezésre áll a temetés költségének összege?

ZÁTONY: Igen. A közgyűlés hat-egy arányban megszavazta.

ELNÖK EMBERE: Egy? Ki az az egy.

BÉNYEY: Nem érdekes. Rossz gombot nyomott meg.

ELNÖK EMBERE: Mostantól pénz nem számít. Ezek a hősök megérdemlik, hogy költsünk rájuk. Az egész ceremóniát élőben közvetítjük. Plusz livestream, ustream, twitter, tumblr...

ZÁTONY: Hogy?

ELNÖK EMBERE: Tizenhat fix kamera, négy drón. Mesterlövészek minden épület tetején. Kérem a műsor részletes tervezetét.

ZÁTONY: Adjátok oda neki.

AGÁRDY: *odaadja* Tessék.

ELNÖK EMBERE: Minden óvodást begyűjteni, és megtanítani nekik ezeket! *Kottákat és papírokat ad Agárdy-nak.* Minden, színpadra lépő óvodásnál orvosi vizsgálat. Fiúknál tesztoszteron, lányoknál ösztrogén-vizsgálat. Mindenféle tükrözés, igény szerint.

BÉNYEY: Szükséges ez?

ELNÖK EMBERE: Nem tudhatjuk, melyik cselekedetünk mikor hozza meg a saját hasznát.

BÉNYEY: Nem. Azt tényleg nem.

AGÁRDY: Nem gyerekek, hát akkor én kiíratom a Sárát...

ZÁTONY: Kuss!

ELNÖK EMBERE: *kis szünet után* Mi elhozzuk a katarzist Rátenyérre. *Ablakon ki, helikopterrel el*

ZÁTONY: *magában* Sok van, mi rettenetes, de az embernél semmi sem rettenetesebb.

TIZEDIK JELENET - ZÁTONY IRODÁJA MÁSNAP

telefon csöngés

ZÁTONY: Ez a telefon nem szokott csöngeni.

BÉNYEY: Ez külföld.

ZÁTONY: *felveszi*

Ismeretlen eredetű szöveg, Zátony néha reagál, miközben nem ért egy szót sem

TELEFONBAN: Avtai morilogtun... Sain uu!... Sain baina uu... Baina uu... Sonin sainan yu baina ve? Yu baina ve? Ödriin mend... Amjilt husey... Saihan hoollooroi... Odriig saihan ongoruuleerei. Törsön ödriin bayar xürgiye.

ZÁTONY: *miközben hallgatja az érthetetlen szöveget* ... Yes... yes... yes... No... yes... nein... da... But... yes... Why?... Bye.

TELEFONBAN: Bayartai Daraa uulzii! Margaash uulzii.

ZÁTONY *határozottan* Uulzii! *leteszi*

Ilona érkezik.

ILONA: Ez rettenetes.

BÉNYEY: Mi történt?

ILONA: Borzasztó. A munkások! Az építkezésről.

BÉNYEY: Mondja már!

ILONA: Nem. Ez nem lehet.

ZÁTONY: Mi vaaaaan?

ILONA: Meghaltak.

BÉNYEY: Micsoda?

ILONA: Mind a tizenketten.

ZÁTONY: Mi történt?

ILONA: A fék. Egyszer csak nem fogott a fék. Jött a kanyar. Ők meg mentek tovább egyenesen. Neki az erdőnek.

BÉNYEY: Uramisten.

ZÁTONY: Honnan tudja?

ILONA: Mögöttük mentem autóval. Végignéztem az egészet. Ez szörnyű. Még most is sokkban vagyok.

BÉNYEY: Hogyhogy nem fogott a fék?

ILONA: Honnan tudjam?! *sokkos állapotban*

Jön Agárdy. Tetőtől talpig tiszta olaj, mint aki éppen szerelt

AGÁRDY: Helló. Mizu?

ZÁTONY: Te meg hogy nézel ki?

AGÁRDY: Egészkaros tetkó az atyákkal, jó mi?

ZÁTONY: Tiszta olaj vagy.

AGÁRDY: Mi? Ja. Elromlott a kerti fűnyíró. Azzal küzdök már két órája.

BÉNYEY: *megpróbálja csőbe húzni* Milyen fűnyíród van? Mulcsoz?

AGÁRDY: Arra jönnek a csigák. Azt nem szeretem.

ZÁTONY: *Agárdynak* Meghaltak a közmunkások.

AGÁRDY: Szegények.

ZÁTONY: Tudsz valamit?

AGÁRDY: Hát hogy meghaltak. Most mondtátok.

BÉNYEY: Mit tettél?

AGÁRDY: Elromlott a fűnyíró. Azt szereltem.

ZÁTONY: Na jó. Most legyünk észnél. Ha már így alakult. Gyűjtsük össze a halottakat. Bebalzsamozzuk őket. Megmutatjuk a tatároknak, azok kicsengetik a lét, lelépnek, aztán nyugodtan tudjuk élni végre a szaros kis életünket.

AGÁRDY: Jöjjön Ilona, megiszunk valamit az Alapítóatyákban. Az majd segíteni fog.

ILONA: Ez borzasztó.

Ilona és Agárdy el, Bényey és Zátony maradnak

BÉNYEY: Főnök, én ezt nem bírom.

ZÁTONY: Mit nem bírsz?

BÉNYEY: Ezt az egészet.

ZÁTONY: Bírnod kell. Megesküdünk.

BÉNYEY: De én nem bírom. Én éjjel nem alszom. Nappal nem élek. Folyton csak ezen rágódom, hogy mit tettünk.

ZÁTONY: Mi az, hogy mit tettünk? Felemeltük a várost oda, ahova mindig is tartozott.

BÉNYEY: De átverjük az embereket.

ZÁTONY: Mit értesz az alatt, hogy átverjük az embereket?

BÉNYEY: Azt, hogy ez a legenda nem igaz. Mi találtuk ki.

ZÁTONY: Ez a legenda igaz. Nem mi találtuk ki. Mi csak felszínre hoztuk. Ez a legenda mindig is itt volt velünk. Csak nem vettük észre.

BÉNYEY: Főnök, együtt keresgéltek a google-be, hogy mikor voltak itt a tatárok. Amit csinálunk, az... félek.

ZÁTONY: Csak ki vagy merülve. Elhiszem, hogy nehéz most, hiszen már megszoktál valamit, amihez képest most teljesen más történik, de hidd el, a változás mindnyájunkat felemel majd. Tudom, nehéz elfogadni, hogy valami nagyszerű történik velünk, mikor megszoktuk, hogy évtizedekig csak gürcölünk hiába, senki nem értékeli a munkánkat, minden nap ugyanolyan, semmi előrelépés, csak a napi rutin, a napról-napra élés. És akkor egyszer csak itt a lehetőség a változásra. Igazad van. Félelmetes, ami most történik, de azért félelmetes, mert ismeretlen. Eddig ismertük a rosszat, a kicsit, a keveset, ezzel tudtunk mit kezdeni. De most majd megszokjuk a csodát. A nagyszerűt. Hogy nekünk is vannak lehetőségeink. Mióta megtalálták az ősatyákat...

BÉNYEY: *sírva* Milyen ősatyákat? Együtt ástuk ki éjjel.

ZÁTONY: Jól van. Nyugodj meg. *átöleli* Én mindig tudtam, valahol éreztem, itt hátul a kisagyamban... vagy a szívemben nem tudom, hogy a nagy egésznek vagyok a része, csak nem találtam meg ezt a nagy egészet. De most, hogy kiderült, hogy amit keresek évtizedek óta, az itt van a szemem előtt... mint aki végigutazza a világot, hogy megtalálja a kincset, közben meg végig ott a kincs a szeme előtt. Az, hogy eddig nem találtunk leleteket, az nem a mi hibánk. És tudom, hogy nem sokára úgyis találtunk volna valamit. Ez logikusan következett a jelenünkből. Magasabb szempontból ez így volt elrendelve. Mi csak kicsit felgyorsítottuk a folyamatot.

Ringatja Bényey-t

BÉNYEY: Csak felgyorsítottuk?

ZÁTONY: Felgyorsítottuk.

BÉNYEY: Lehet, hogy ha kerestünk volna, akkor tényleg találtunk volna valamit?

ZÁTONY: Biztos vagyok benne.

BÉNYEY: Dehát ezek a szerencsétlen vendégmunkások is... Lehet, hogy Agárdy ölte meg őket.

ZÁTONY: Baleset volt.

BÉNYEY: De tiszta olaj volt. És a fék...

ZÁTONY: Agárdy a fűnyíróját szerelte.... Otthon... Remélem...

BÉNYEY: *halkan* Isa, pur és homou lesz belőlünk... *mondat végére bealszik*

TIZENEGYEDIK JELENET – AZ ÜNNEPSÉG

Ilona, Árpád, Dezső, Zátony. Később hozzájuk Tolmács, Tatárok, Bényey, Elnök Embere

ÁRPÁD: Mit szólsz, Deske?

DEZSŐ: Hihetetlen. Ez a jó ember?

ILONA: Nem volt az fenéig tejfel.

DEZSŐ: Én akkor se gondoltam volna.

ZÁTONY: Ez a kis erkölcsi felháborodás majd újra egységbe forrasztja a várost.

Tanár úrnak mindig is az okozott örömet, ha felhívta a figyelmet a fogyatékoságainkra. Folyton csak bomlasztott. Nem értem, miért jó ez.

DEZSŐ: Az igyekezet. Volt benne igyekezet.

ILONA: Volt. Igyekezet az volt.

DEZSŐ: Lehet, hogy rossz emberismerő vagyok. Nekem végig kiváló ember benyomását keltette.

ÁRPÁD: És akkor mi van? Te is jó benyomást keltesz. Aztán lehet, hogy gyerekeket kínoz a pincédben.

DEZSŐ: Nincs pincém.

ÁRPÁD: Lehet szépíteni. De ha az a kislány ott lovacskázik rajta, az mégiscsak pedofília.

ILONA: Undorító.

DEZSŐ: Még csak vádolják. Ne felejtsük el. Ártatlanság véelme.

ILONA: És ez a kéz ölelt engem minden áldott reggel. Tudják, milyen ez?

ÁRPÁD: Már vége, Ilike.

ILONA: Undorodom magamtól is.

ÁRPÁD: Te nem tehetsz semmiről. Visszajössz hozzám?

ILONA: Nem tudom, Árpi. Bocsássanak meg. *Sírva fakad*

ÁRPÁD: Gyere, ülünk le egy kicsit.

ILONA: Csak összeszedem magam. Olyan szép ez az ünnepség. *Arrébb sírja magát. Árpád kíséri*

ZÁTONY: Szerencsétlen asszony.

DEZSŐ: Hogy derült ki a dolog?

ZÁTONY: Az ünnepi műsorra való készülés közben történt valami. A főszereplő nőt játszó lány anyukája jelentette fel.

DEZSŐ: Szegény lány. Tudtok róla valamit?

ZÁTONY: Nagyon meg van zavarodva. Védi a tanárt. Azt mondja, nem csinált semmit. Hogy hozzá sem ért.

DEZSŐ: Stockholm-szindróma.

ZÁTONY: Az mi?

DEZSŐ: Amikor a fogvatartott nő beleszeret az elrablójába.

ZÁTONY: Miért pont a nő a fogvatartott? Olyan elképzelhetetlen, hogy egy erős nő kapja el egy gyöngye férfi tőkét?

Pillanatnyi szünet. Nézik az ünneplő, de furcsán közlekedő óvodásokat.

ZÁTONY: Nézz már ezekre az óvodásokra. Mit kóvályognak ezek?

DEZSŐ: Az orvosi vizsgálat miatt lehet.

ZÁTONY: Oh! Gyerekek, füleket behúzni, jönnek a tatárok.

Jönnek a tatárok és a tolmács.

TOLMÁCS: Tatárok üdvözlik a magyarokat, és egyben kérdeznének is egyet.

ZÁTONY: Tatárok bátran kérdezenek, megpróbálunk rá válaszolni.

TOLMÁCS: Az imént fiatalok egy csoportja azt üvöltötte rájuk, vesszetek kutyafejű tatárok. Tatárok kérdezik, honnan ez elnevezés?

ZÁTONY: Gyerekek, ki találta ezt ki?

DEZSŐ: Én úgy tudom, Petőfi Sándor.

ZÁTONY: Hozzuk ide.

DEZSŐ: Petőfi Sándort?

ZÁTONY: Azt mondtam, hozzuk ide. Hozzatok ide egy Petőfi Sándort. Nekem mindegy ki az, de Petőfi Sándor legyen.

DEZSŐ: Bényey jó lesz?

ZÁTONY: Dezső! Kérlek. *Tatárok felé* Kis türelmüket kérem, uraim.

Dezső hozza Bényey-t

BÉNYEY: Nem akarom! Nem akarom!

ZÁTONY: Diplomáciai botrányt akarsz, Sándor?

TOLMÁCS: Ön találta ki ránk, tatárokra az állandó jelzőt, miszerint kutyafejű?

DEZSŐ: *biztatja Bényey-t* Na!

BÉNYEY: Igen, de az nem úgy volt, én nem gondoltam komolyan, csak hát a körülmények, tudják, amikor...

TOLMÁCS: Tatárok nagyon meg vannak elégedve. Tatárok szeretik a kutyákat. Úgy mint szamojéd spicc, kaukázusi juhász drótszűrő griffon, hawaii törpepincsi.

TATÁR 1: Vau.

TATÁR 2: Grhhrrrg

TATÁR 3: *nyávog* Meu.

BÉNYEY: *nagylelkesen elkezdene mesélni* Az egész akkor kezdődött, amikor...

ZÁTONY: Jól van. Köszönjük.

TOLMÁCS: Tatárok kérdezik, mikor tekinthetik meg a halottakat.

ZÁTONY: Először a város vezetése virraszt majd a halottak mellett.

TOLMÁCS: Tatárok kérdezik, hogyhogy.

DEZSŐ: Ősi magyar hagyomány.

TOLMÁCS: Itt fognak virrasztani?

ZÁTONY: Nem. Kivisszük a testeket a régi erdőbe.

TOLMÁCS: Hogyhogy?

DEZSŐ: Ősi magyar hagyomány.

TOLMÁCS: Mikor viszik ki?

ZÁTONY: A következő hétfő reggelén.

TOLMÁCS: Ősi magyar hagyomány?

ZÁTONY: Józsi beparkolt a halottaskocsi elé, és aznap lesz újra a városban.

TOLMÁCS: Tatárok kérdezik, mi ez a felhajtás.

ZÁTONY: Csak egy kis ünnepség. Nem érdekes. A maguk tiszteletére. Kis meglepetés.

TOLMÁCS: Tatárok nagyon meg vannak hatva.

ZÁTONY: Bocsánat, hogy megkérdezem. nem áll szándékomban megsérteni a tatár népet. A kecskék. Azokat hol találták? Mert...

TOLMÁCS: Tatárok mentek nagy út szélén az határban. Semmiből előtűnt három kecske. Három kecske, három tatár egymásra nézett. Innentől történelem. Hogy is mondják maguknál?

BÉNYEY: Szerelem első látásra.

ZÁTONY: Nem vagyok kíváncsi a részletekre.

TOLMÁCS: Emiatt nekem nehéz, mert állandóan futnom kell mellettük.

ZÁTONY: Majd ha végeztünk ezzel, vissza tudnák szolgáltatni a jószágokat? Ezek a kecskék valójában az egyik lakosoméi, és nagyon aggódik már

szegényke.

TOLMÁCS: Ha az állatáldozat nem lesz szükségszerű, akkor semmi akadály.

BÉNYEY: Mi kell ahhoz, hogy ne legyen állatáldozat?

TOLMÁCS: Emberáldozat.

BÉNYEY: Persze. Miket is kérdezek.

Jön Elnök Embere

ELNÖK EMBERE: Nem vagyok megelégedve az óvodásaival. Legszívesebben lecseréltetném a kis szarosokat, ha volna rá lehetőségem.

ZÁTONY: Hozassak a szomszéd községből kis szarosokat? Nincs messze.

ELNÖK EMBERE: *gondterhelt* Hm. Inkább beszéljen! A népe már türelmetlenül várja. Most polgármesterebb lehet a polgármesternél!

ZÁTONY: Hol egy pap! Dezső! Papok között akarok mutatkozni! Most! Dezső!

DEZSŐ: Itt vagyok.

A beszéd

ZÁTONY: *szünet* Hát igen!... Bizony mondom néktek!... Megtörtént!... Sokan nem akarták, hogy ez megtörténjen! *csönd, szünet* A tökéletes olykor ijesztő. Ezt tudom jól. De meg lehet szokni. Ezt is tudom jól. Elég, ha csak a feleségemre gondolok. *Többen mosolyognak* Most itt a lehetőség, hogy megszokjuk. Kezdjünk hozzá.

Éljenezések.

ZÁTONY: Felelős vezetőként nem tehetem meg...

ELNÖK EMBER: Nem tehetem meg, hogy nem térek ki a negatívumokra.

ZÁTONY: Halló!

ELNÖK EMBER: A felelősök. Az akadályozók! A fékezők!

ZÁTONY: A visszafogottan ujjongók!

ELNÖK EMBER: A közömbösek! A tömeg megvéd benneteket... De álcázhatjátok magatokat akárhogy. Mi látunk benneteket, mert a homlokotokon ott viselitek a jelet.

ZÁTONY: Az árulásnak jelét.

ELNÖK EMBERE: És mi nem szeretjük az árulást.

BÉNYEY: Verik a tatárokat. Verik a tatárokat!

DEZSŐ: Megöli!

TOLMÁCS: Tatárok azt kiabálják, fáj nekik!

ZÁTONY: Hagyják abba!

BÉNYEY: Diplomáciai bonyodalom!!!!

TOLMÁCS: Tatárok azt állítják, nagyon fáj nekik ez.

TATÁR1: Bassza meg, Laci! Csinálj már valamit? Ne bántsatok! Ne bántsatok!

Abbamarad a verés

ZÁTONY: Maga tud magyarul?

TOLMÁCS: Tatárok közül az egyik az imént magyar nyelven szólalt meg.

TATÁR1: Laci!

Tatár leveszi a kucsmát, meg a szakállat. Látjuk, hogy a szomszéd község polgármestere az.

ZÁTONY: Anti!

ANTAL: Lebuktam, és? De te is!

ZÁTONY: *Bényey-re mutat* Az ő ötlete volt!

BÉNYEY: Főnök!

ZÁTONY: Te találtad ki az egészet!!!

BÉNYEY: De Laci!

ZÁTONY: Az atyákat! A városatyákat! Az ősöket! Mindent! Ő találta ki!

ILONA: Mi? Nincsenek atyák?

ANTAL: Persze, hogy nincsenek. Soha nem is voltak!

ILONA: Akkor... akkor... Nincsenek őseim?

DEZSŐ: *nyugodt hangon* Az isten legyen irgalmas mindnyájunkhoz.

ZÁTONY: Te meg a faszomnak farsangolsz bazmeg, Anti!

ILONA: De miért?

ANTAL: Mert nem épült fel az út.

ILONA: Milyen út?

ANTAL: A várost elkerülő út. El kellett terelni a figyelmet!

ELNÖK EMBERE: Azt hiszem, ennek meglesznek a következményei.

Helikopterrel el

BÉNYEY: *halkan* Életünk végéig börtönben fogunk ülni.

ZÁTONY: Én nem megyek börtönbe. Hol a puska? Hol a puska?! *Zátony először a helikoptert akarja lelőni, aztán Antalt, majd a saját szájába dugja a puskát, de az egyszer sem süll el.* Lajos! Bazmeg! *Hozzátágja a puskát Ilonához. Magából kikelve üvölt Ilonával* Hányszor mondtam, hogy szólj a Lajosnak, hogy hozzon töltényt?

ILONA: *sírva* Én szóltam ezerszer.

ZÁTONY: Az ember a lelkét kiteszi, az életét odadobja, de nektek ez is kevés. Mit csináljak még? Hány bőrt húzzak le magamról? Egy életem van, bassza meg! Mindenemet feláldozom ezért a kurva városért! És mit kapok cserébe? Egy kurva 500 méter miatt visszaminősítenek nagyközséggé? Élet ez? Ennyi jár 25 év után? Ennyi?

ILONA: *teljesen el van keseredve* Az út miatt volt az egész? Az út miatt? Nincsenek is atyák? Nincsenek Atyák? Hol a férjem? Hol a férjem? *Véletlenül elsüll a puska Ilona kezében. A golyó Zátony bal lábikráját találja el.* Mi volt ez a hang?

ZÁTONY: Icuka bazmeg, meglőttél!

ILONA: Úristen. Véletlen volt.

ANTAL: Az agyát kellett volna!

ZÁTONY: El fogok vérezni!

ILONA: Véletlen volt!

ZÁTONY: Meghalok. *elájul*

Hangfoslányok, ahogy az emberek beszélnek a félájult Zátony feje fölött

BÉNYEY: Lábon tetszett löni a Lacit.

ILONA: Meg fog halni?

DEZSŐ: Orvost! Orvost!

Távolból megszólal egy hang.

HANG: Szervusz László!

ZÁTONY: Ki az?

HANG: Kedves László.

ZÁTONY: Lajos! Te vagy, Lajos? Hoztál töltényt?!

HANG: Nem a Lajos vagyok.

ZÁTONY: Akkor ki az? Ki beszél? *Hunyorít, kezét szeme elé teszi, mint aki távolban keres*

HANG: Én vagyok.

ZÁTONY: Te vagy?

HANG: Én.

ZÁTONY: A mennyországban vagyok? Te vagy az? Ki vagy? Ismerős a hangod.

HANG: *a lehető legtürelmesebben* Miért nem szóltál, hogy nem igaz?

ZÁTONY: Mert semmi közötök hozzá. Ez itt a mi városunk. Nem a tiétek. Ti nem tudtok ott semmit. Azt hiszitek mindent láttok. Mindenhova elértetek. Miért nem hagytok minket élni?

HANG: *végig higgadt nyugodt* Miért nem szóltál? Bármikor szólhattál volna. Meg tudtuk volna oldani.

ZÁTONY: Ezt nem lehet megoldani.

HANG: Egy csapat vagyunk. Mindent meg tudunk oldani.

ZÁTONY: Már nem vagyunk egy csapat. Kilépek! Már régen ki kellett volna lépnem.

HANG: Olyan kis butus vagy.

ZÁTONY: Mindig éreztem... tudtam... hogy valami nem oké... hogy nem kóser... de azt mondtam, egye fene próbáljuk meg, hátha kisül belőle valami... Biztos, csak én vagyok a hülye, hogy nem értelek titeket. *szünet* De titeket nem lehet megérteni. Téged nem lehet megérteni! Nincs rajtad mit megérteni *szünet* ... Ez nem ország. Ez óvoda. Ide nem kellene felnőttek. Csak gyerekek. Ez ezer éve egy óvoda. Középső. Középsős vagyok... Mindenki középsős... Homokozó basszameg.

HANG: *higgadtan* Mit szeretnél?

ZÁTONY: Mindent elmondok.

HANG: Kinek?

ZÁTONY: Bárkinek. Nem tudom.

HANG: Megnyugtat, ha kiadhatod magadból a mérget?

ZÁTONY: Meg.

HANG: Akkor hajrá.

ZÁTONY: Nem is akarsz visszatartani?

HANG: Miért tartsalak vissza? Hiszen nagyon akarod.

ZÁTONY: Semmi fenyegetés? Semmi zsarolás?

HANG: Attól jobban éreznéd magad?

ZÁTONY: Azt hittem...

HANG: Megértem, hogy most kicsit ideges vagy. Nehéz helyzetbe kerültél. És mi nem szeretjük, ha valaki közülünk nehéz helyzetbe kerül. Mi azon vagyunk, hogy ez a nehéz helyzet mihamarabb elmúljon. Mi szeretjük a mieinket. Akit mi egyszer magunk közé vettünk, azt nem vetjük ki magunk közül.

ZÁTONY: Nem?

HANG: Pihenj egy kicsit. Aztán pár nap múlva jelentkezik nálad valaki. Jó kis állás. Lehet, hogy egy időre el kell utaznod, de megéri majd. Aztán, ki tudja, idővel még vissza is térhetsz.

ZÁTONY: Mi? Polgármesternek?

HANG: Nem tudom. Lehet. Az sok mindentől függ. Most menj haza. Kapcsold ki a tévét, rádiót. Olvass. Olvass el egy jó könyvet. Biztos régen olvastál.

ZÁTONY: Igen.

HANG: Na látod. Annyi szép dolgot lehet csinálni. Menjetelek el kirándulni a nejeddel.

ZÁTONY: Dehát ez az egész a holtakkal, meg az alapító... a vendégmunkások... És Agárdy? Megölte őket...

HANG: Nem a mi dolgunk.

ZÁTONY: Nem?

HANG: Majd a bírák.

ZÁTONY: Bírák?

HANG: Nekünk csak az a dolgunk, hogy beszélgessünk. Mert akkor megértjük egymást. A szóból értjük meg egymást. És látod, mindenre van megoldás.

ZÁTONY: Igen. Mikor fognak jelentkezni? És kik?

HANG: Ne légy türelmetlen. Eljön az ideje. Ne feledd, mi senkinek nem

engedjük el a kezét...

ZÁTONY: Rendben... Köszönöm. Nagyon szépen köszönöm...

HANG: És ne bánts a pinyeket. Szeretem a pinyeket. Béke van.

ZÁTONY: Béke van.

HANG: Ja... egy kis sósmogyorót tudnátok majd felküldeni? TV-nézés közben úgy megkívánom...